

SZCZELINY

PRAKTYKOWANIE PAMIĘCI

Zagłada na trwałe naznaczyła rzeczywistość, w której żyjemy. Z jednej strony obarczyła nas powinnością pamiętania o dramatycznych losach jej ofiar, z drugiej zaś koniecznością nieustającego rozprawiania się z naszymi wyobrażeniami w pamięci indywidualnej i zbiorowej, w czasie tu i teraz. Staliśmy się odpowiedzialni za przyjmowaną narrację, praktykowanie własnego systemu wartości, stosunku do innych ludzi, w konfrontacji z tragedią Zagłady.

Janusz Korczak w swoim *Pamiętniku* w ostatnim miesiącu życia napisał: „Chciałbym umierać świadomie i przytomnie. Nie wiem, co powiedziałbym dzieciom na pożegnanie. Pragnąłbym powiedzieć tyle i tak, że mają pełną swobodę wyboru drogi”.

Nie miały.

My dzisiaj mamy wybór, nasze dzieci również. Przez całe życie próbujemy tworzyć własne ścieżki niemożliwości zbliżania się do doświadczania traumy przed śmiercią drugiego człowieka, dziecka, do wyobrażenia sytuacji granicznych.

Taką próbę dziedziczenia pamięci Zagłady i tworzenia jej własnych ram podjęły dwie artystki, dwa pokolenia – córka i matka. W tym doświadczaniu przeszłości wiarygodność faktograficzne nie była najważniejsza. Aga Sochal i Barbara Janina Sochal, wykorzystując język fotografii, malarstwa i ceramiki wykreowały wizualne ślady świadectwa miejsca, jakim był w Treblince Niemiecki nazistowski obóz zagłady i obóz pracy (1941-1944). Wizualizacje powstały z fragmentów więzank i zniczy składanych podczas uroczystości pod kamieniem upamiętniającym Janusza Korczaka/Henryka Goldszmita i dzieci. Niektóre z prac nawiązują do lasu, jego grozy i pragnienia ucieczki. Również do *Korczakowskiego Lasu Pamięci*, który teraz rozrasta się na terenie Muzeum, *Lasu* pełnego życia, drzew otoczonych opieką i troską.

Twórczynie, każda na swój sposób, poszukiwały SZCZELINY, przez które można było zobaczyć światło, zauroczyć chwilą nadziei, dobrowolną zadumą, ale też ukryć siebie, schować swój lęk bądź cenny przedmiot. Tajemnice szczeliny wyobrażonych, zamkniętych w sugestywnych kształtach.

Prezentacja prac nie ma charakteru wystawy historycznej, sięga po emocje odbiorcy, jest poszukiwaniem wspólnoty wrażliwości, lecz może drażnić swoją estetyką. Jednocześnie pragnie sprawić wrażenie intymnej bliskości z tym co minęło, a jest tak blisko.

Barbara Janina Sochal
kuratorka wystawy
współautorka prac

Muzeum
Treblinka
Niemiecki nazistowski obóz
zagłady i obóz pracy (1941-1944)
NICDY WIĘCEJ

Kontakt

Muzeum Treblinka
Niemiecki nazistowski obóz zagłady
i obóz pracy (1941-1944)
Wólka Okrąglik 115
08-330 Kosów Lacki
tel. 25 781 16 58

wystawa

Szczeliny

Muzeum Treblinka
14.06-02.08.2023

Barbara Janina Sochal (BaJaSo.)

Barbara Janina Sochal, *W drodze*, technika mieszana, 2023

Barbara Janina Sochal, z cyklu *SZCZELINY: Las Korczakowski*, technika mieszana, odciski fragmentów wiązanek składanych pod kamieniem pamiątkowym Janusza Korczaka/Henryka Goldszmita i dzieci, 2023

Pedagożka, metodyczka wychowania plastycznego (Wydział Pedagogiki i Psychologii UW), autorka i realizatorka wielu projektów dla dzieci, młodzieży i nauczycieli z zakresu edukacji kulturalnej i międzykulturowej oraz wychowania przez sztukę.

Działalność pedagogiczną, edukatorską przez wiele lat łączyła z twórczością artystyczną, doskonaliła we własnym zakresie warsztat, poszukując, eksperymentując, wykorzystując w swoich pracach techniki tkackie, ceramikę i malarstwo.

Interesuje się miejscem i kondycją człowieka we współczesnym świecie, jego rolą w tworzeniu ścieżek pamięci między przeszłością a teraźniejszością. Kompozycjom, często abstrakcyjnym, nadaje znaczenia symboliczne, przypisuje im treści, tworzy skojarzenia barw, kształtów z przestaniem jakie niesie obraz.

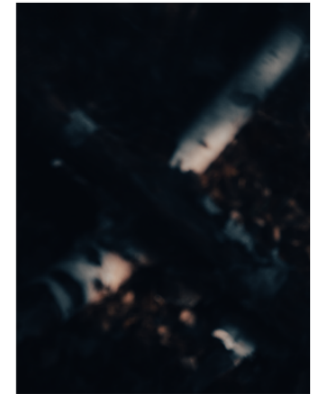
W ostatnim okresie brała udział w wystawach: POWERFUL WOMAN 2021, virtual International Contemporary Art Exhibition, 25. International Art Fair, Innsbruck 2021 oraz w Muzeum Bellini we Florencji, 2022. Również w tym samym roku jej prace malarskie i ceramiczne prezentowane były na dwóch wystawach indywidualnych: w Galerii APS w Warszawie oraz Galerii ProArte w Zielonej Górze. Rok 2023 rozpoczęła kolejną wystawą indywidualną pn. „Piękno i brzydota” w Galerii Stara Prochownia w Warszawie.

Aga Sochal

Absolwentka kulturoznawstwa oraz socjologii mediów. Obecnie kończy studia na kierunku Fotografia w Państwowej Wyższej Szkole Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej im. L. Schillera w Łodzi.

Jej zdjęcia pojawiły się między innymi na Międzynarodowej Otwartej Wystawie Autoportret w kwadracie (2021, 2022), Foto Art Festival w Bielsku-Białej (2021), Festiwalu Nowej Sztuki Labirynt we Frankfurcie (2021, 2022) oraz na wystawach indywidualnych w galerii APS w Warszawie (2022), Galerii ProArte w Zielonej Górze (2022) i Galerii Stara Prochownia w Warszawie (2023). Zdjęcia jej autorstwa można było zobaczyć także na dwóch wystawach odbywających się w ramach Fotofestiwalu w Łodzi (2022).

W fotografii szuka zaskoczenia, gry z odbiorcą, nieoczywistości i nieco humoru. Koncentruje się na najbliższym otoczeniu, które jest punktem wyjścia do komentowania rzeczywistości. Interesują ją tematy związane z człowiekiem, choć, przewrotnie, ten rzadko występuje na jej zdjęciach.

Na stronie tytułowej i powyżej fotografie
Agi Sochal, *Szum*, 2023

Natura niewiele robi sobie z ran, które człowiekowi potrafi zadać jedynie drugi człowiek. Dla natury jest to bowiem obce, być może niezrozumiałe. Nie wie, jak się zachować, więc przytłaczającą ciszę historii przerywa beztrząsliwym śpiewem ptaków, a drzewa każdej wiosny wybuchają tą samą zielenią. Po prostu, jak gdyby nigdy nic. Tylko my potrafimy dostrzec w nich złoto.

Barbara Janina Sochal, *Pomiędzy*, technika malarska, 2022